

PAUL GAUGUIN

Párizs 1848 — Fatu-Iwa, Marquises szigetek
1903

Már életében is legendák vették körül. Tengerészből, jómódú tőzsdeügynökből, ötgyermekes tisztos családapából hirtelen fordulattal „bohém” festő lett, aki előbb Franciaország legelmaradottabb vidékein, végül pedig a Csendes-óceán szigetvilágában kereste azt, amit a civilizált társadalomban már nem talált meg: az emberiség paradicsomi állapotát. Úgy tartotta, hogy az európai kultúra nagy eltévelyedése az antik görögök naturalizmusával kezdődött.

Barbárnak nevezte magát, és képeivel, grafikáival, szobraival is a primitív művészetből sugárzó elemi hatásokra törekedett. Mint festő nem a dolgok képmását akarta ábrázolni, hanem lényegüket feltárni; nem másolni kívánt, hanem teremteni. Lemondott a részletekről, a kép sík felületét meghazudtató térillúzióról, s fémszálakhoz hasonló, folyamatos kontúrvonalak abroncsába zárta az alig árnyalt intenzív erejű színfoltokat. (Stílusát nevezik szintetizmusnak is, rekeszzománc technikának — „cloisonnizmus” — is.) Bár azt festette, amit maga körül látott, nála minden dolog túlmutat pillanatnyi érvényén, mélyebb értelmet nyer, a lét nagy kérdéseire utal.

Gauguin festményei:

1. A sárga Krisztus. 1889. Olaj, vászon. Buffalo, Albright Art Gallery
2. Ta matete. 1892 körül. Bázeli, Kunstmuseum
3. Önarckép. 1892. Béziers, magángyűjtemény
4. Honnan jöttünk? Mik vagyunk? Hová megyünk? 1897. Boston, Museum of Fine Arts
5. Fehér ló. 1898. Párizs, Louvre
6. Tahiti nők mangóvirágokkal. 1899. New York, Metropolitan Museum of Art

Összeállította: Havas Lujza

Szerkesztette: Ruzicska Józsefné

**Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest, 1984**